

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
 Föredragande
 Matilda Ståhl

DOM
 2019-04-04
 Meddelad i Falun

Mål nr
 973-19

SÖKANDE

Viking Life-Saving Equipment Sweden AB, 556568-9444

Ombud: Line Jensen
 c/o Viking Life-Saving Equipment AB
 Grustagsvägen 5
 138 40 Älta

MOTPART

Trafikverket
 781 89 Borlänge

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2019-04-05	
A'd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 245254

Postadress
 Box 45
 S-791 21 Falun

Besöksadress
 Kullen 4

Telefon
 023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se
 www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax
 023-383 00 80

Expeditionstid
 måndag–fredag
 08:00–12:00
 13:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Trafikverket gör en upphandling avseende leveranser av Evakueringsystem med Livflottar och Service (CTM id: 177934). Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Tilldelningsbeslut meddelades den 21 juni 2018 varvid Survitec Sweden AB (Survitec) antogs som leverantör.

Viking Life-Saving Equipment Sweden AB (Viking) ansökte om överprövning av upphandlingen och förvaltningsrätten beslutade i dom den 16 oktober 2018 i mål nr 2860-18 att upphandlingen skulle göras om. Trafikverket överklagade domen till Kammarrätten i Sundsvall som den 26 februari 2019 i mål nr 2573-18 fann att förvaltningsrättens dom skulle ändras och målet återförvisas till förvaltningsrätten för fortsatt handläggning.

Viking yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på sätt att en ny anbudsutvärdering genomförs där Vikings anbud kvalificeras och tas upp för utvärdering alternativt att Survitecs anbud diskvalificeras från utvärderingen. Viking yrkar i andra hand att upphandlingen ska göras om. Viking anför i huvudsak följande. Upphandlingen har genomförts i strid med likabehandlingsprincipen eftersom Vikings anbud orätt har uteslutits samt eftersom Survitecs anbud tilldelats kontraktet trots att anbudet inte uppfyller vissa obligatoriska krav. Ett av kraven i upphandlingsdokumenten strider mot proportionalitetsprincipen och konkurrensprincipen eftersom kravet är obehövligt och missgynnar Viking i utvärderingen. Slutligen har Trafikverket frångått sina egna obligatoriska språkkrav vilket strider mot likabehandlingsprincipen och transparensprincipen.

Trafikverket bestrider bifall till ansökan. Trafikverket anför i huvudsak att man genomfört upphandlingen enligt de grundläggande principerna och öv-

riga bestämmelser i LOU. Survitec har rätteligen tilldelats kontraktet eftersom deras anbud har lägst pris och uppfyller upphandlingens obligatoriska krav. Slutligen har Viking inte lidit eller riskerat att lida någon skada.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för förvaltningsrättens prövning

I mål om överprövning enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter denne grundar sin talan på (RÅ 2009 ref. 69). Av 20 kap. 6 § LOU följer att det förvaltningsrätten har att pröva är om det på grundval av vad Viking anfört är visat att Trafikverket brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta har medfört att Viking har lidit eller kan komma att lida skada. De grundläggande principerna framgår av 4 kap. 1 § LOU och innebär att upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iakttå principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Viking, som diskvalificerats i upphandlingen, har anfört flera olika grunder som skäl för ingripande enligt LOU. Förvaltningsrätten tar först ställning till de grunder som hänför sig till upphandlingens konkurrensuppsökande skede (jfr Kammarrätten i Sundsvalls dom i mål nr 1225-12).

Upphandlingsdokumenten

Av AKB.31 framgår bl.a. följande.

AKB.31 Anbuds form och innehåll

Anbud och samtliga handlingar som inges med anbud ska, om inte annat anges i denna bestämmelse, vara på svenska och endast avges i digital form genom upphandlingssystemet. Samtliga handlingar ska vara läsbara i program från Microsoft Office-paketet alternativt vara i PDF-format.

I upphandlingssystemet anges samtliga uppgifter som anbudsgivare ska inge i anbud för att kunna antas.

Referenser, och företagsinformation får vara på engelska.

Vad parterna anför

Viking anför i huvudsak följande. Survitecs anbud är utformat på engelska i dominerande och väsentliga delar. Engelska används i anbudsbilagor avseende certifikat (3.1–3.6), ritning (4.1), elektriskt kopplingsschema (6.1), tekniska beskrivningar (7.1–7.4, 9.2.3), kvalitetssäkringsplan (9.2.4) och personalkompetensbeskrivning (9.3). Vidare används franska i ISO-certifikat (9.2.1, 9.2.2). Dessa bilagor utgör varken referenser eller företagsinformation utan beskriver snarare den produkt som Survitec erbjuder samt produktionsprocesser för framtagande av denna produkt. Översättning av handlingar till svenska är kostsamt och påverkar därmed prissättningen och kan antas ha avhållit potentiella anbudsgivare från att lämna anbud.

Trafikverket anför i huvudsak följande. Trafikverket har ställt krav på svenska språket och samtliga anbudsgivare, både Viking och Survitec, har inkommit med omfattande handlingar på andra språk. Med anledning av att båda anbudsgivarna hade liknande brister i detta avseende valde Trafikverket att fortsätta upphandlingen, trots bristerna, eftersom man bedömde att likabehandlingsprincipen upprätthölls då den aktuella bristen inte påverkade utvärderingarna eller det sedermera tilldelandet eller förkastandet av sökandes anbud. Viking har inte lidit eller riskerat att lida skada på grund av språkravet. Bristen är inte sådan att rättelse är möjlig, eftersom båda anbudsgivarna i sådana fall måste förkastas. Att göra om upphandlingen är inte förenligt med proportionaliteten av bristen och ombesörjer inte heller att konkurrensen upprätthålls på ett fördelaktigt sätt.

Förvaltningsrättens bedömning

I en upphandling utgör upphandlingsdokumenten en central del av förfarandet. En förutsättning för att dokumenten ska kunna fylla sin konkurrensuppsökande funktion är att potentiella leverantörer kan vara säkra på att de obligatoriska krav som ställs i underlaget upprätthålls under hela förfarandet.

När en upphandlande myndighet har kommit fram till att en viss uppgift eller ett visst bevis måste finnas i anbudet och därför ställt ett obligatoriskt krav ska potentiella leverantörer kunna utgå från att kravet är så viktigt att den som anser sig inte kunna, eller inte vilja, uppfylla kravet avstår från att lämna ett anbud. När tiden för att lämna anbud har löpt ut kan det vara så att myndigheten överväger att avvika från ett obligatoriskt krav genom att godta ett anbud som inte uppfyller kravet. Myndigheten har i detta skede vissa möjligheter att tillåta eller begära en komplettering eller ett förtydligande av lämnade anbud i enlighet med bestämmelserna i LOU, om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Om myndigheten bedömer att dessa bestämmelser inte ger utrymme för en komplettering, är det i princip inte möjligt att godta ett sådant anbud (se HFD 2016 ref. 37 II).

Trafikverket har ställt ett obligatoriskt krav om att samtliga handlingar som bifogas ska vara på svenska, förutom referenser och företagsinformation som får vara på engelska. Trafikverket har vidare uppgett att man bedömt att samtliga anbud i omfattande delar är på engelska men att man valt att bortse från detta då anbuden hade liknande brister i detta avseende. Språkravet har införts i upphandlingsdokumenten som ett krav på anbudets form och har därför gett potentiella leverantörer anledning att förutsätta att kravet har varit viktigt för Trafikverket. Förvaltningsrätten finner därmed att Trafikverket har agerat i strid med likabehandlingsprincipen när man valt att bortse från språkravet och godta anbud som inte uppfyller kravet.

1. Vid sådana förhållanden och då åtgärden kan anses ha skadat upphandlingens konkurrensuppsökande skede ska upphandlingen göras om (jfr HFD 2016 ref 37 II).

2. Eftersom Trafikverket ansett att inget av anbuden i upphandlingen uppfyllt språkravet borde Trafikverket rätteligen har diskvalificerat samtliga

anbudsgivare och gjort om upphandlingen. Eftersom så inte har skett har både Viking och andra, potentiella anbudsgivare, lidit eller kunnat komma att lida skada. Trafikverkets agerande har skadat upphandlingens konkurrensuppsökande skede och upphandlingen ska därför göras om.

Vid denna utgång saknas anledning för förvaltningsrätten att pröva de övriga grunderna för ingripande enligt LOU som Viking har gjort gällande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-05).

Anders Lidman
rådman

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.